

Asiakkaana paljon palveluita käyttävä -kuormittavien tunteiden ratkaisuksi voimavaroja vahvistava moniammatillinen toimintamalli?

Liisa Kiviniemi, OAMK, TtT, yliopettaja, liisa.kiviniemi@oamk.fi

Päivi Vuokila-Oikkonen, Diak, TtT, yliopettaja, paivi.vuokila-oikkonen@diak.fi

Taustaa ja juuret

- Tiedetään, että esimerkiksi Oulussa 10 % asukkaista kerryttää 81 % kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksista (Leskelä ym. 2013).
- Yhteispäivystyksen palveluita paljon käyttävien tulosyy ei usein ole sama kuin palvelun todellinen tarve, eikä nykyinen järjestelmä ole onnistunut auttamaan heitä riittävästi. Yhteispäivystyksen palveluita paljon käyttävät ovat keski-ikäisiä ja monisairaita ihmisiä, jotka kärsivät usein elämänhallinnallisista ongelmista. Heitä on kaikista Oulun kaupunkilaisista 0,2 prosenttia, ja he vastasivat 14,9 prosentista kaikista Oulun kaupungin asukkaiden tekemistä käynneistä. (Hannus, Kurkela & Palokangas 2015).
- Taustalla voivat olla kuormittavat tunteet, joiden syyt ovat epämääräisiä ja ratkaisuihin ei ole päästy. Tunteet voivat esiintyä erilaisina kipuina, epämääräisenä pahana olona

Toimintamallin taustalla on ajatus moniammatillisen työn kehittamisestä:

Asiakkaan/potilaan tullessa vastaanotolle yksi moniammatillisen tiimin jäsen ottaa asiakkaasta "kopin", mallia hyödyntäen yksi työntekijä ottaa vastuun asiakkaan tilanteesta yhdessä asiakkaan kanssa. Asiakas tietää, että on olemassa yksi henkilö, jonka kanssa hän jatkaa eteenpäin. Kun asiakas on löytänyt tilanteeseensa sillä hetkellä parhaan ratkaisun, moniammatillinen tiimi kokoontuu ja tekee johtopäätöksiä. Paras ja vaikuttavin tulos, on kun asiakas pärjää elämässään.

Tavoite:

- Kehittää toimintamalli kuormittavien tunteiden tiedostamiseen, reflektointiin ja uusien merkitysten löytämiseen. Tavoitteena on asiakkaan resilienssi.

Toimintamallin kehittämisen vaiheet ja menetelmät:

Kehittämisprosessissa on hyödynnetty toimintatutkimuksen vaiheita ja toimintatapoja

Ensimmäisessä vaiheessa toimintamallia taustoitettiin olemassa olevan tutkimustiedon avulla

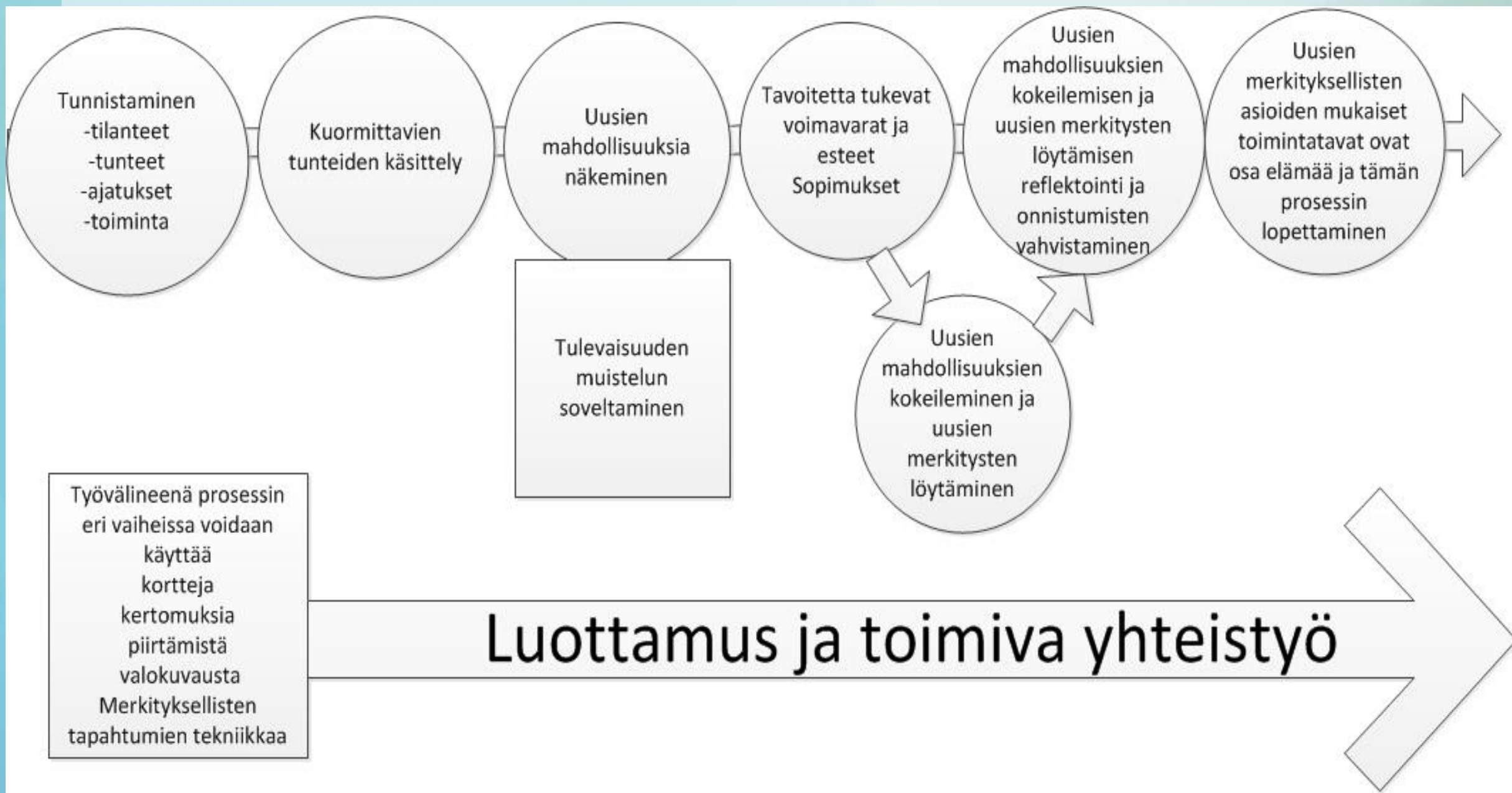
Toisessa vaiheessa sairaanhoitajaopiskelijat käyttivät ja arvioivat mallia mielenterveys- ja päihdehoitotyön syventävässä harjoittelussa. He refleктоivat mallia työpajoissa.

Kolmannessa vaiheessa sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset käyttävät mallia asiakastilanteissa. Mallin toimivuutta arvioivat asiakkaat, ammattilaiset ja tutkijat.

Aineisto koostuu:

- Opiskelijoiden esseistä ja reflektiivisissä työpajoissa käydyistä keskusteluista
- Ammattilaisten kirjoittamista dokumenteista ja fokusryhmäkeskusteluista
- **Aineisto on analysoitu sisällönanalyysia käyttäen**

Toimintamalli

Seuraavat vaiheet kehittämistyössä:

- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset jatkavat mallin käyttämistä ja arvioivat sitä
- Aloitamme myös yhteistyön Lapset puheeksi- mallin tutkijoiden kanssa. Keskitymme siinä yhteistyössä erityisesti verkostotapaamisten kehittämiseen.

Lähteet:

Campbell, Jenny. 2015. What is resilience? <http://resiliencengine.com/wp/wp-content/uploads/2015/09/Insight-4-Resilience-Summary-FINAL.pdf>. haettu 5.10.2015.

Cyrulnik Boris.2011. Resilience: How Your Inner Strength Can Set You Free from the Past. Tarcher.

DeJong, Peter & Kim Berg, Isoo. 2012. Interviewing for solutions. Cengage Learning inc.

Siegenthaler E1, Munder T, Egger M. (2012) Effect of preventive interventions in mentally ill parents on the mental health of the offspring: systematic review and meta-analysis. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 51(1):8-17.)

Solantaus T, Toikka S. (2006)The Effective Family Programme: Preventative Services for the Children of Mentally Ill Parents in Finland. Int J Mental Health Promotion 8:4-10.

Solantaus T, Toikka S, Alasuutari M, Beardslee WR, Paavonen EJ. (2009). Safety, feasibility and family experiences of preventive interventions for children and families with parental depression. Int J Mental Health Promotion 11(4):15-24.

Solantaus T, Paavonen EJ, Toikka S, Punamäki R-L Preventive interventions in families with parental depression: children's psychosocial symptoms and prosocial behavior. Eur Child Adolesc Psychiatry. Dec 2010; 19(12): 883–892.

Vuokila-Oikkonen Päivi & Kiviniemi Liisa . 2014. Häpeän kokemus vaatii käsittelyä ja uusien mahdollisuuksia löytymistä. Pro terveys 3/2014, 38-40.

Vuokila-Oikkonen Päivi & Kiviniemi Liisa 2016. Kuormittavien tunteiden ratkaisuksi voimavaroja vahvistava moniammatillinen toimintamalli. Teoksessa Jari Helminen (toim.) Sosiaaliohjaus – lähtökohtia ja käytäntöjä. Edita: Helsinki, 44-54.

- Toimintamallia julkaistu:

- Päivi Vuokila-Oikkonen & Liisa Kiviniemi. 2014. Häpeän kokemus vaatii käsittelyä ja uusien mahdollisuuksia löytymistä. Pro terveys 3/2014, 38-40.
- Vuokila-Oikkonen Päivi & Kiviniemi Liisa 2016. Kuormittavien tunteiden ratkaisuksi voimavaroja vahvistava moniammatillinen toimintamalli. Teoksessa Jari Helminen (toim.) Sosiaaliohjaus – lähtökohtia ja käytäntöjä. Edita publishing. Hyväksytty julkaistavaksi.